

**BESIMI
I
EHLI SUNNETIT**

**NGA AUTORI
MUHAMED SALIH UTHEJMI
PërkthëuË
Shefqet Krasniqi**

Prodhësi
**PLOTBESIMI PËR PUBLIKIM DHE
HULIUNTIME SHKENCORE**

**Ministria E Pyetjeve Islame, Vakufit, Të Ueprimit
Dhe Drejttimeve Islame**

1436 H / 2015 M

وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد ١٤٢٧ هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

العثيمين ، محمد الصالح

عقيدة أهل السنة والجماعة . - الرياض .

٦٤ ص : ١٧×١٢ سم .

ردمك : ٦ - ٠٩٥ - ٢٩ - ٩٩٦٠

(النص باللغة الألبانية)

١- العقيدة الإسلامية

٢- التوحيد

أ - العنوان

١٧/ -٧٦٩

ديوي ٢٤٠

رقم الإيداع : ١٧/ -٧٦٩

ردمك : ٦ - ٠٩٥ - ٢٩ - ٩٩٦٠

الطبعة السادسة عشر

١٤٣٦ هـ

Hyrje

Falënderimet dhe lavdërimet i qofshin Allahut,¹ Zotit të Tokës e të qiejve, i Cili ka krijuar njeriun në formën më të mirë dhe e ka përsosur atë; salatet e selamet e Tij qofshin mbi të dërguarin e Tij, Muhamedin, paqja e shpëtimi qofshin qofshin mbi të, mbi shokët e tij dhe mbi të gjithë ata që shkojnë rrugës së tin deri në Ditën e gjykimit! Allahu xhelashanuhu e ka dërguar Muhamedin alejhi selem, profet-pejgamber dhe e ka bërë atë si udhëzues të njerzimit e shembull për ta. Atij i ka zbritur Kuranin si libër të shenjtë, në mënyrë që ai, Profeti, salallahu alejhi ve selam,² t'ua shpjegojë njerëzve të vërtetën, edukatet, sjelljen dhe moralin islam. E ai, Profeti, salallahu alejhi ve selem, kreu misionin e vet, me të cilin që ngarkuar dhe la pas vetes ymetin e tij në rrugën e ndritshme, në rrugën që Zoti xh.sh. e deshi për njerzimin.

Dhe pas Profetit a.s. shokët etij, të cilët i qenë përgjigjur thirrjes së tij në besimin islam, vazhduan rrugën e profetit, duke qenë të bindur

---

¹Allah është njësi leksikore islame, që në gjuhën shqipe do të thotë: Zot. Dhe sa herë që të përmendet Allahu, duhet thënë azze ve xhele, ose xheleshanuhu, ose subhanehu ve teala, në kuptimin: Madhëruar qoftë!

²Sa herë të përmendet Profeti, jemi të urdhëruar që të biem salavat për të. Llojet e salavatit janë shumë; po japim këtu disa prej tyre> Salallahu alejhi ve selem, Alejhi selam, Alejhi salatu ve selam etj, d.m.th.: Paqja dhe bekimi i Zotit qofshin mbi Të?

që Islami të është ligji i jetës, kështu që ata jo vetëm që e zbatuan atë por edhe ia përcollën brezit që erdhi pas tyre dhe , për këtë arsye, merituan të jenë brezi më i mirë dhe më i lavdishëm i mbarë njerzimit.

Edhe ne sot duke falënderuar Zotin xh.sh. jemi po në atë rrugë, në rrugën e profetit dhe të shokëve të tij dhe burimet tona kryesore janë Kurani dhe syneti³. Kush do që del jashtë do të jetë nga të humburit në Ditën e gjykimit.

•Për shkak të rëndësis së madhe që ka kjo temë e cila ka të bëjë me besimin tonë, shpreh dëshirën që me ndihmën e Allahut, ta shtroj në pika të shkurta:

Besimi ynë pra besimi i të gjithë muslimanëve mbështetet mbi besimin:

- në Zotin që është Një,
- në engjujt, (melaqet) e Tij,
- në profetët, të dërguarit,
- në Ditën e gjykimit dhe
- në përcaktimin, kaderin e Zotit.

Lusim Allahun xh.sh. që ky punim të jetë për Zotin dhe prej tij të kenë muslimanët!

BESIMI NË ALLAHUN XHELESHANUHU

Besimi ynë është besimi në Zotin, në engjëjt, në librat e shenjtë, në të dërguarit-

---

³Sunet (ose Sunnet) është fjala, vepra dhe tradita e Muhamedit a.s.

profetët, në Ditën e gjykimit dhe në paracaktimin e Zotit.

Ne, pra, besojmë që Allahu i Lartmadhëruar është Zot, Krijues, Sundues-Komandues i çdo gjëje.

- Besojmë që Ai është i vetmi Zot që meriton të adhurohet, dhe se çdo gjë tjetër që adhurohet, përpos Zotit, është kot.

- Besojmë në emrat e në cilësitë e Tij, ashtu siç i ka përshkruar Kurani dhe Syneti.

- Besojmë se Ai është i Vetëm, Atij nuk i bën askush shoqëri në sundimin e Tij dhe as që meriton kush që të quhet me ndonjë nga emrat e Tij. Thotë Allahu në Kur}an:

رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ. هَلْ تَعْلَمُ

لَهُ سَمِيًّا ﴿٦٥﴾

[مریم: ٦٥]

“ Ai është Zoti i qiejve dhe i tokës dhe çka ka në mes tyre, pra Atë adhuroje, e në adhurim ndaj Tij bëhu i qëndrueshëm. A di për Të ndonjë emnak (adash)! “ (Merjem: 65)

- Besojmë se :

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي
السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ
مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ
وَيَسِعُ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ
الْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾

[البقرة : ٢٥٥]

''Allahu është një, nuk ka zot tjetër përveç Tij. Ai është mbikëqyrës i përhershëm dhe i përjetshëm. Atë nuk e kap as kotje as gjumë, gjithçka ka në qiej dhe në tokë është vetëm e Tij. Kush mund të ndërmjetsojë tek Ai, pos me lejen e Tij, e di të tashmen që është pranë tyre dhe të ardhmen, nga ajo që Ai di, tjerët dinë vetëm aq sa Ai ka dëshiruar, Kursija e Tij (dija-sundimi) përfshinë qiejt dhe tokën, kujdesi i tij ndaj të dyjave, nuk i vjen rëndë, Ai është më i larti, më i madhi '' (Bekare: 255)

• Besojmë se:

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلِيمٌ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ
 ﴿٢٢﴾ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيَّبُ
 الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾ هُوَ اللَّهُ
 الْخَلِيقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٤﴾

[الحشر: ٢٢-٢٤]

[
 “ Ai është All-llahu, nuk ka zot tjetër pos Tij. Dijetari i të fshehtës dhe të dukshmes, Ai është Mëshiruesi, Mëshirëbërësi! Ai është All-llahu, pos të Cilit nuk ka zot tjetër, Sunduesi, i Shenjti, i Pastërti (prej të metave që i mvishen), Siguruesi, Mbikëqyrësi, i Plotfuqishmi, Mbizotëruesi, i Madhërishmi. I lartësuar është All-llahu nga ajo që ia shoqërojnë!

“ Ai është All-llahu, Krijuesi, Shpikësi, Formësuesi. Të tij janë emrat më të bukur. Atë e lartëson çka ka në qiej e në tokë. Dhe Ai është i Fuqishmi, i Urti! “. (Hashr:22-24).

• Besojmë se gjithë ç'ka në qiej e në Tokë është nën sundimin e Tij dhe se Ai krijon çka të dojë dhe i dhuron kujt ç'të dojë. Thotë Allahu në Kuran :

لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُخْلُقُ مَا يَشَاءُ يَهَبُ لِمَن يَشَاءُ إِنِئْتَا وَيَهَبُ
 لِمَن يَشَاءُ الذُّكُورَ ﴿٤٩﴾ أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنْتَا وَيَجْعَلُ مَن يَشَاءُ
 عَقِيمًا إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾

[الشورى : ٤٩ -

[٥٠

• Besojmë se :

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ
 ﴿٥٠﴾ لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ
 إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٥١﴾

[الشورى : ١١ -

[١٢

“ ... Asnjë send nuk është si Ai, Ai është Dëgjuesi, Shikuesi (i gjithçkajës). Të Tij janë çelësat e qiejve e të Tokës. Ai e begaton shumë atë që do dhe nuk e begaton (atë që nuk do). Ai është i gjithëditur për çdo gjë ” (Shura: 11-12)

• Besojmë që :

﴿ وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴾ ﴿٥١﴾

[هود :

[٦

"Nuk ka anjë gjallesë në tokë që All-llahu të mos ia ketë garantuar furnizimin e saj, Ai e di vendbanimin dhe vendstrehimin e saj (pas vdekjes). Të gjitha (këto) janë në librin e njohur (Levhi Mahfudhë)". (Hud: 6).

• Besojmë se :

﴿ وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٍ فِي ظِلْمَاتِ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٥٦﴾ [الأنعام : ٥٦] .

[الاتعام : ٥٩]

"Çelësat e fshehtësive janë vetëm te Ai, atë (fshehtësinë) nuk e di kush pos Tij. Ai e di çka ka në tokë dhe në det, Ai e di për çdo gjeth që bie dhe s'ka kokërr në thellësi të tokës, s'ka të njomë dhe s'ka të thatë që nuk është (shënuar) në librin e qartë (LevhiMahfud)". (El-enamë: 59)

• Besojmë se Allahu flet ç'të dojë, kur të dojë, me kë të dojë: prej atyre që u ka folur Allahu është Musai, këtë e dokumenton Kurani që thotë:

﴿ وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا ﴿١٧٤﴾

[النساء : ١٦٤]

"E Musai i foli Allahu me fjalë". (En-Nisa: 164).

Ajeti tjetër kuranor thotë gjithashtu:

وَلَمَّا جَاءَ مُوسَى لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ.

[فارعا ۲۵]

“E kur Musai erdhi në kohën që i caktuam, dhe i foli Zotit i vet”. (Araf:52)

وَنَدَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا ﴿٥٢﴾

[مریم:]

[۵۲]

“ Dhe Ne e thirrëm (Musain) nga ana e djathtë e kodrës Tur, e afruam për t'i folur (të dëgjojë bisedën tonë)”. (Merjem: 52).

• Besojmë se :

وَلَوْ أَنَّمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ أَقْلَمٌ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِنْ بَعْدِيهِ سَبْعَةَ

أَنْخُرٍ مَا تَفِدَتْ كَلِمَتُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٥٣﴾

[لقمان: ٢٧]

“Sikur të gjithë drutë në tokë të jenë lapsa dhe sikur deti t'i shtohen edhe shtatë dete (e të jenë me ngjyrë), nuk do të mbaroni fjalët e Allahut (do të shterroheshin detet, do të soseshin lapsat, e jo mrekulitë e Zotit). All-llahu është Ngadhënjyesi i Urtë “. (Lukmanë: 27).

• Besojmë se fjalët e Allahut (janë) më të plotat, më të drejtat, më të vërtetat...,këtë e vërteton Kurani që thotë :

... وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا □ [النساء: ٨٧]

“ E kush mund të jetë më i vërtetë se Allahu në thënje? “. (En-nisa: 87).

• Besojmë se Kurani është fjala e Zotit që ia ka thënë Xhibrili e ka zbritur atë në zemrën e profetit Muhamed s.a.v. Thotë Allahu në lidhje me këtë:

قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ

[الانفال]

[۱۰۲]

“ Thuajë: “ Atë (Kuranin) e solli “Ruhul kudusi”, shpirti i shenjtë (Xhibrili) plotë vërtetësi nga Zoti yt... “. (En-nahl: 102).

• Besojmë se Allahu është i lartë me qenien e Vet nga krijesat e Tij:

لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

[الشورى]

[۴]

“ Vetëm e Tij është ç’ka në qiej dhe ç’ka në tokë dhe Ai është mbizotëruesi, i madhëruari! “. (Shura:4)

وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ ۚ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ

[الانعام: ۱۸]

[

*“Ai është mbizotërues ndaj robërve të Tij.
Ai hollësisht di punët e Tij dhe të robërve të Vet”.*
(En’am:18)

• Besojmë se Allahu ka krijuar shtatë qiejt dhe Tokën për gjashtë ditë dhe pastaj është ngritur mbi Arshin e Vet.

خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ يُكَوِّرُ اللَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ
عَلَى اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ۗ أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ
الْقَهْرُ

[الزمر: ٥]

[
“ (Allahu) Krijoi qiejt e Tokën brenda gjashtë ditësh e pastaj u ngrit mbi Arshin⁴. Ai rregullon gjendjen. E ngritja dhe vendosja e Tij mbi Arshin është (një) mënyrë e fshehtë, për këtë nuk di askush përpos Tij”. (Zumer: 5).

• Besojmë se Allahu xh.sh., megjithëse është ngritur mbi të gjitha krijesat, Ai i kupton punët e krijesave të Tij, dëgjon zërat e tyre, ua rregullon gjendjen, furnizon kë të dojë, kujt të dojë i jep pasuri, në dorë të Tij është çdo gjë. Ai është i plotëfuqishëm, Atij nuk i përgjet askush:

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ۗ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

---

⁴Arshi është simbol i Rendit Universal.

[الشورى: ١١]

“Asnjë send nuk është si Ai. Ai është Dëgjuesi, Shikuesi”. (Shura: 11)

Pra, themi se Allahu është i ngritur mbi të gjitha krijesat, e nuk themi siç thonë disa grupe njerëzish se gjoja Allahu është në Tokë me krijesat e Tij dhe as se (Ai) ndodhet në çdo vend, sepse, sikur të thoshim që Ai ndodhet në çdo vend, atëherë do të thoshte që Ai ndodhet edhe në vendet e ndyra, e një gjë e tillë është e pamundur, por themi dhe besojmë, ashtu siç na ka mësuar Kurani dhe hadithi i Profetit a.s., se Allahu është i ngritur lart me qenien e Vet, ndërsa me dijen e Vet është gjithkund.

• Besojmë, siç na ka treguar Profeti a.s., se Allahu i Lartmadhëruar zbret çdo natë në qiellin më të afërt të Tokës, në pjesën e fundit të natës, dhe thotë:

من يدعوني فاستجب له من يسألني فأعطيه من
يستغفري فأغفر له

“ Kush Më thëret Mua, i përgjigjem; kush Më lutet Mua, i jap atë; Kush Më kërkon pendesë, e fal “.

• Besojmë se Allahu do të vijë në Ditën e gjykimit, edhe engjëjt, për t'i gjykuar njerëzit:

كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا ﴿٢١﴾ وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ﴿٢٢﴾
 وَجِئْنَا يَوْمَئِذٍ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ وَأَنَّى لَهُ الذِّكْرَى ﴿٢٣﴾

[الفجر: ٢١-٢٣]

[
 “Jo, mosni ashtu! Kur të dridhet toka
 njëpasnjëshëm! Dhe kur të vijë Zoti zt dhe engjëjt
 qëndrojnë rradhë-rradhë (Ditën e Gjykimit) !
 Dhe atë ditë sillet xhehenemi, e atëherë njeriut i
 bie në mend, por (i erdhi tash atij) ai kujtim?
 (sepse për çdo gjë është tepër vonë).” (Fexhr:
 21-23).

• Besojmë se Allahu:

خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ إِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ

يَمَّا يُرِيدُ ﴿٢٧﴾

[هود: ١٠٧]

[
 “... Punon atë që dëshiron” (Hud: 107)
 Dhe dëshira e Tij është dy llojesh:

1- Natyrore, dhe brenda kësaj dëshire ose
 këtij pëlqimi, ndodhin ngjarje të ndryshme, po ky
 lloj pëlqimi nuk është kusht që të jetë i dashur tek
 Allahu, sepse nganjëherë ndodhin gjëra që Allahu
 nuk i do, megjithëqë lejon që të ndodhin, si p.sh.
 mbytja, vrasja etj...; Allahu thotë:

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ

مَا أَفْتَتَلُوا وَلَكِنْ أَلَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٢٥٣﴾

[البقرة:

٢٥٣]

“ E sikur të dëshironte Allahu, ata nuk do të mbyteshin, por Allahu punon ç’dëshiron.”
(Bekare: 253).

وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِي إِنْ أَرَدْتُ أَنْ أَنْصَحَ لَكُمْ إِنْ كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يُغْوِيَكُمْ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٣٤﴾

[هود: ٣٤]

“Nëse përpiqem t’ju këshilloj, po qe se All-llahu don t’ju humb (sepse ju nuk i jeni përgjigjur ftesës së Tij), këshilla ime nuk bën dobi. Ai është Zoti juaj...” (Hud: 34)

Fetare, dhe nuk është e domosdoshme që të ndodhë, sepse njeriu, p.sh. është i urdhëruar të falet, por ai mund të mos e bëjë këtë. Mirëpo këtë lloj dëshire (përmbushjen e saj) Allahu e pëlqen dhe dëshiron që gjërat që bëjnë pjesë në këtë lloj dëshire, të ndodhin (të bëhen). P.sh. Allahu xh.sh. thotë:

وَأَلَّهُ يُرِيدُ أَنْ يُثَوِّبَ عَلَيْكُمْ وَيُرِيدُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ
الشَّهَوَاتِ أَنْ تَمِيلُوا مَيْلًا عَظِيمًا ﴿٢٧﴾

[النساء: ٢٧]

[
"All-llahu dëshiron t'ju pranojë
pendimin". (Nisa: 27).

D.m.th. Zoti (dëshiron) t'ua falë mëkatet
njerëzve, mirëpo ata janë të detyruar që të
pendohen njëherë, në mënyrë që pastaj të vijë
mëshira e Zotit e t'ua falë.

Që të dy këto lloje dëshirash: natyrore dhe
fetare janë mbrenda urtisë së Zotit sepse Allahu
xh.sh. nuk ka krijuar asnjë sendë në këtë hapsirë
shkel e shko, as nuk ka kërkuar prej nesh që ta
adhurojmë Atë (me gjë tjetër) përpos me urtësi,
pavarësisht nëse ne e dimë atë apo jo sepse njeriu
si i tillë nuk është në gjendje të njoh çdo
msheftësi, sepse çdo msheftësi e urtësi e njej dhe
e di vetëm Allahu; këtë e argumenton ajeti
kuranor që thotë;

أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمَ الْحَاكِمِينَ ﴿٨﴾

[التين: ٨]

"A nuk është Allahu më i Urti i
gjykuesve?" (Tinë: 8).

أَفَحُكْمَ الْجَنَّةِ يَبْفُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ

[المائدة : ٥٠]

"A thua mos po kërkojnë gjykimin e kohës së injorancës, po për një popull që bindshëm beson, a ka gjykim më i mirë se ai i All-llahut?" (Maide : 50).

• Besojmë se njerëzit e mirë (muslimanët) i do Allahu, edhe ata e duan Atë:

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ

[آل عمران: ٣١]

"Thuaj (Ti, o Muhamed): nëse e doni All-llahun, atëherë ejani pas meje që All-llahu të ju dojë". (Ali Imran: 31).

يَتَّبِعُهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهَ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ

[المائدة : ٥٤]

[
"O ju që besuat! Kush largohet prej nga feja e vet (i bën dëm vetes) s'ka dyshim se All-llahu do të sjellë një popull që Ai e do atë (popull) dhe ata e duan Atë (Zotin)" (Maide: 54).

وَأَقْسَطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٩﴾

[الحجرات : ٩]

“... Veproni drejt, Allahu i do ata që mbajnë drejtësinë” (Huxhuratë: 9).

و احسنوا و الله يحب المحسنين .

“Bëni mirë, Allahu i do mirëbërësit”

Nga të gjitha këto ajete kuptuam se Allahu xh.sh. i don njerëzit e mirë muslimanë dhe se edhe ata e dua Atë.

• Besojmë se Allahu xh.sh. dëshiron që ne të kryejmë punët dhe veprat që (na) ka urdhëruar dhe të heqim dorë nga ato që i ka ndaluar:

إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَيْرٌ غَنِيٌّ عَنْكُمْ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَاهُ لَكُمْ

[الزمر: ٧]

[
“Nëse ju nuk besoni, All-llahu nuk është nevojtarë për ju; megjithatë, Ai nuk është i kënaqur me mosbesimin e robërve të Vet, e nese jeni mirënjohës ndaj Tij, Ai e pëlqen atë për ju” (Zumer: 7).

♦ وَلَوْ أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً وَلَنَكِينٌ كَرِيهٌ لِلَّهِ اتَّبِعَانَهُمْ فَتَشَبَّهُهُمْ وَقِيلَ أَفَعَدُّوا مَعَ الْمُتَعَمِدِينَ ﴿٤٦﴾

[التوبة: ٤٦]

[
“Por All-llahu nuk e pëlqeu ngritjen e tyre, ndaj i zbrapsi, dhe u është thënë: “Rrini

me të paafitit (fëmijët, gratë e pleqtë)”. (Tevbe: 46).

• Besojmë që Allahu xh.sh. i do ata që kanë besuar dhe kanë bërë vepra të mira:

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ ﴿٨﴾

[لبينة: ٨]

[
“All-llahu është i kënaqur ndaj tyre, e edhe ata të kënaqur prej Tij. E ky është për atë, që i ka pasur dronë Zotit të vet”. (Bejine: 8).

• Besojmë se Allahu xh.sh. hidhërohet nga ata që meritojnë një gjë të tillë, nga mos besimtarët, hipokritët etj:

بِاللَّهِ ظَنُّ السُّوءِ عَلَيْهِمْ ذَايِرَةٌ السُّوءِ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ
الظَّالِمِينَ

[الفتح: ٦]

“... Mendimi i të cilëve ndaj All-llahut ishte mendim i keq. Atyre u raftë e keqja! All-llahu shprehu urrejtje kundër tyre” (Fet-h: 6).

وَلٰكِن مِّنْ شَرَحٍ بِالْكَفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنْ

اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٦١﴾

[النحل:]

[١٠٦]

“... Por ai që i hap gjoksin mosbesimit (e pranon që të bëhet pabesimtar), ata i ka kapur

hidhërimi nga Allahu dhe ata kanë një dënim të madh". (Nahl: 106).

• Besojmë se Allahu xh.sh. ka fytyrë të madhëruar e të nderuar:⁵

وَيَبْقَىٰ وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٢٧﴾

[الرحمن: ٢٧]

"Çdo gjë që është në të (në tokë) është zhdukur. E dotë mbetet vetëm Zoti yt që është i madhëruar e i nderuar!". (Rrahman: 26,27)

• Besojmë se Allahu xh.sh. ka duar të madhëruara , të nderuara:

بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ

[المائدة:

[٦٤

"Duart e tij (të Zotit) janë të lira (jo të shtrënguara). Ai furnizon ashtu siç dëshiron". (Maide: 64).

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
وَالسَّمَوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ سُبْحٰنَهُ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ

[الزمر: ٦٦]

[

---

⁵Allahu paraqet në Kuran tiparet e fizionomis së Tij Hyjnore në mënyrë simbolike dhe në përshtatje me relativitetin e botëkuptimit njerëzor.

“Ata nuk e çmuan All-llahun me atë madhështinë që i takon, ndërsa, në ditën e kijametit e tërë toka është në grushtin e Tij, e qiejt të mbështjellë në të djathtën e Tij. Ai është i pastër nga të metat dhe Ai është i lartë nga çka ata i shoqërojnë” (Zumer: 67).

• Besojmë se besimtarët do ta shohin Zotin e tyre në Ditën e Gjykimit:

وَجُودٌ يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ ۖ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ﴿٢٣﴾

[القيامة: ٢٢-٢٣]

[
“Atë ditë do të ketë fytyra të shkëlqyera (të gëzuara). Që Zotin e tyre e shikojnë”. (Kijame:22,23).

• Besojmë se askush nuk është i plotë, i pa të metë si Zoti xh.sh.:

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ۖ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

[الشورى: ١١]

“Asnjë send nuk është si Ai. Ai është Dëgjuesi, shikuesi”. (Shura: 11).

• Besojmë se Zotin nuk e zë as kotja e as gjumi:

لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ

[البقرة: ٢٥٥]

“ Atë nuk e zë as kotje as gjumë”.
(Bekare:255).

• Besojmë se Ai nuk i bënë askujt të pa drejtë, sepse është shumë i drejt. Atij po ashtu nuk i shpëton asnjë punë, asnjë lëvizje pa e kuptuar.

• Besojmë se për Te nuk ka asgjë të pamundshme as në qiellë e as në Tokë, sepse dituria dhe fuqia e Tij janë të plota:

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٢٥٥﴾

[يس: ٢٥٥]

“Kur Ai dëshiron ndonjë send, urdhëri i Tij është vetëm t'i thotë: “Bëhu!” Ai menjëherë bëhet”. (Jasin: 82).

• Besojmë se Atë nuk e zë lodhja asnjëherë:

وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِنْ

لُغُوبٍ ﴿٣٨﴾

[ق: ٣٨]

[
“Ne krijuam qiejt e tokën dhe gjithçka ka ndërmjet tyre brenda gjashtë ditësh dhe Ne nuk ndiem lodhje”. (Kaf: 38).

• Besojmë dhe i pohojmë të gjitha cilësitë e të gjithë emrat që i ka thënë Zoti xh.sh. për Vetën ose që i ka përdorur profeti i Tij, Muhamedi a.s. për Te, por (me këtë rast) duhet të ruhemi prej dy gjërave shumë të rezikshme:

1 Ngjajshmëria, d.m.th. që njeriu të thotë me gjuhë ose me zemër se cilësitë e Zotit janë sikur të njeriut;

2 Forma e këtyre cilësive, d.m.th. që njeriu të thotë se cilësitë e Allahut kanë këtë ose atë formë. Pra njeriu duhet të ruhet shumë prej këtyre dy gjërave dhe të ketë kujdesë e të mos e fus mendjen në gjëra të tilla, sepse këso dore njeriu mund të humb ose të devijoj nga rruga e vërtetë.

Mohojm çdo cilësi që ka mohuar Zoti xh.sh. nga Vetja e Tij ose që ka mohuar Pejgamberi i Tij, Muhamedi a.s. Sidomos nëse ai mohim ka për qëllim të zhveshë Zotin nga cilësitë që i përkasin vetëm Atij (Zotit).

Ne e konsiderojmë se një rrugë e tillë duhet të ndiqet detyrimisht, sepse ato që i ka pohuar ose i ka mohuar Zoti për Vetën, janë njoftime që na ka dhënë Zoti. E kush është që di më mirë për Zotin sesa Ai për Vetën e Tij? E zoti na ka treguar neve për Vetën e Tij në Kuran. Gjithashtu, ato që i ka pohuar ose i ka mohuar për Zotin Profeti i Tij, janë njoftime që na ka dhënë Profeti. E kush e njeh Zotin më mirë se Profeti? Askush. Nuk ka dyshim sa ai, Profeti, e njeh Zotin më mirë se të gjithë njerëzit, prandaj atë që na ka treguar ai për Zotin, ne e besojmë pa farë dyshimi e diskutimi.

SHTOJCË

Të gjitha ato që i theksuam më lart prej cilësive të Zotit xh.sh., i vërtetojmë në librin e Zotit xh.sh., në Kuranin dhe në Synetin e Pejgamberit a.s. Duhet të theksojmë që, argumentet që kanë të bëjmë me cilësitë e Zotit xh.sh., duhen komentuar ashtu siç janë nga forma e jashtme, pa u thelluar në brendinë e tyre, sepse brendia e tyre është një çështje e fshehtë, dhe këtë fshehtësi nuk e di askush përpos Zotit. Ne nuk jemi në rradhët e atyre që kanë bërë gabime e kanë devijuar në komentimin e atyre argumenteve, duke u përpjekur të zbulojnë kuptimin e brendshëm të tyre. Një përpjekje e këtillë, ata i ka shpënë në shpjegime të devijuara të ajeteve kuranore dhe kësodore kanë humbur qëllimin e vërtetë që ka synuar Allahu xh.sh. përmes tyre.

Poashtu nuk jemi nga ata, të cilët, nga padija janë përpjekur që cilësitë e Zotit t'i krahasojnë me cilësitë e njerëzve, sepse edhe ata e kanë devijuar rrugën e mirëfilltë e të drejtë. Si bëhet që cilësitë e Zotit të jenë si cilësitë e njeriut, derisa Zoti vet thotë se askush nuk është si Ai (Zoti), askush nuk i përngjanë Atij.

Këtu ka nevojë për një sqarim të shkurtër, por mjaftë të rëndësishëm: ata që besojnë Zotin e Lartëmadhëruar ashtu siç e përmendëm më parë duke pohuar të gjitha ato cilësi të Zotit, që i ka pohuar Ai për veten e Tij ose Pejgamberi i Tij për Të, dhe njëkohësisht duke mohuar atao që o ka mohuar Vet dhe Pejgamberi i Toj a.s. për Të, ata

njerëy quhen EHLLI SUNNEH VELXHEMAAH (ithtarë të ehli sunnetit, tradicionalistë). Quhen ithtarë apo tradicionalist, sepse besimi i tzre është siç ka qenë besimi i Pëkgamberit a.a., ndjekin traditën e tij, duke mos shtuar e duke mos hequr asgjë. Ndërkaq, të gjithë të tjerët , të cilët nuk ndjekin traditën e Pejgamberit a.s., ndodhen jashtë jashtë këtzre radhëve dhe kanë marrë enmra të llojllojshëm.

Ne, dmth ithtarët e Ehli Syneetit i përmbahemi Kur'anit dhe traditës së Pejgamberit a.s.(syneetit),sepse ne jemi të bindur se gjithë ç'përmban Kur'ani nuk bie në kundësthënie. Allahu në Kur'an thotë:

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْفُرْعَانَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا

كثيرًا

[النساء: ٨٢]

[
"A nuk e përfillin ata (me vëmendje) Kuranin? Po të ishte (krijuar) nga dikush tjetër përpos Allahut, në të do të gjenin shumë kundërthënie. (Nisa: 82)

Pra Kur'ani është fjalë e Zotit dhe gjith çka ka në të, është e vërtetë. Nuk ka asnjë ajet që të bjerë në kundërshtim me ndonjë ajet tjetër. Po ashtu as Zxneti-tradita e Pejgamberit a.s.asnjëherë në asnjë pikë nuk bie në kundërshtim në çështjet që përfshin, por nuk ka asnjë kundërshtim mes KurÇanit dhe Zunetit.

prandaj kushdo që mendon se ka kundërthënie në Kur'an ose në Synet, ai me të vërtetë është i humbur dhe duhet të pendohet sa më parë, përndryshe, nëse vdes me bindje të tillë, është rrejk se do të ndodhet në radhët e të humburve e të shkatëruarve në Ditën e Gjykimit.

Po nëse dikush nuk i kupton këto gjëra si duhet dhe ka frikë të thellohet në to se mos do të humbë, e ka për detyrë që për këto gjëra t'u drejtohet me pyetje njerëzve të shkolluar, dijetarëve që i kuptojnë këto gjëra dhe le të thotë ashtu siç thonë dijetarët islam:

عَامَنَّا بِهِ كُلٌّ مِّنْ عِنْدِ رَبِّنَا

[آل عمران: ٧]

[
 "Besojmë në të (në Kuran), i tëri është nga ana e Allahut" (Ali Imran:7).

BESIMI NË ENGJËJT

Besojmë në engjëjt-melaqet e Zotit xh.sh. dhe se ata janë:

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُ ۗ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ ﴿٢٦﴾ لَا يَسْبِقُونَهُ ۗ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾

[الانبياء: ٢٦-٢٧]

"E ata thanë: "I Gjithëmëshirshmi ka fëmijë!" Largasaj qojtë madhëria e Tij! Ja ata jnanë rob tëndershëm! Që nuk flasin para Tij, ata veprojnë me urdhërin e Tij." (Enbija: 26,27)

Ata janë krijesa të Zotit xh.sh., e adhurojnë-dhe i nënshtrohen Atij:

وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يُسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ

وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿٢٦﴾ يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ

[الانبياء: ١٩-٢٠]

"E ata që janë pranë Tij (melaiket), nuk shprehin mendjemadhësi në adhurim ndaj Tij, e as nuk u bëhet (ibadet) monoton". (Enbija: 19, 20).

Ata i ka krijuar Allahu xh.sh. prej dritës-nurit,në atë mënyrë që ne të mos kemi mundësi t'i shohim, ndërsa ata të na shohin ne. Mirpo në disa raste Allahu xh.sh. ua ka mundësuar disa njerëzve që ti shohin ata (engjëjt) p.sh. pejgamberi ynë, Muhamedi a.s. e ka par Xhibrilin a. s. në formën e tij të vërtetë me të gjashtëqind krahët që i ka . Kur e kishte ngritur kokën pejgamberi a.s. e kishte parë atë se si e kishte zënë tërë hapsirën qiellore, aq i madhë ishte.

Edhe Merjemes (nënës së Isait a.s.) i është shfaqur në formë të njeriut, ka biseduar me të dhe e ka përgëzuar që Allahu xh.sh. do t'i falë një djalë, që do të quhet Isa . Pejgamberit tonë i është paraqitur gjithashtu në formë njeriu,

derisa po bisedonte me shokët e vet, kishte ardhur, ishte ulur pranë tij dhe kishin biseduar së bashku rreth Islamit. Kur qe larguar ai, pejgamberi a.s. u kishte thënë shokëve të vet se ai që kishte qenë (aty ulur), ishte Xhebraili.

Besojmë se engjëjt janë të ngarkuar me detyra të ndryshme nga ana e Allahut xh.sh. P.sh.

Xhebraili është i ngarkuar që t'ua zbresë njerëzve frymëzimin e Zotit xh.sh.

Mikaili është i ngarkuar që të lëshoj shiun.

Israfil është i ngarkuar që t'i fryej burisë kur të vijë koha e Kiametit, dhe do t'i fryej përsëri për herë të dytë për t'i ngjallur të gjithë që të dalin para Zotit xh.sh. për të dhënë llogari.

Një engjëll është i ngarkuar për t'i marrë shpirtërat.

Një engjëll është i ngarkuar me kada.

Maliku është roje e xhehennemit (është engjëlli kryesor që kujdeset për ferrin).

Ka prej tyre që janë të ngarkuar me foshnjat e palindura në barkun e nënës, të tjerë që ruajn njerëzit nga rreziqet e ndryshme, të tjerë janë që shënojnë veprat e mirra e tjetri të këqijat:

إِذْ يَتَلَفَسُ الْمُتَلَفِّيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ ﴿١٧﴾ مَا يَلْفِظُ

مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴿١٨﴾

[ق: ١٧-١٨]

"Dhe se kur dy engjëjt qëndrojnë pranë tij në të djathtë dhe në të majtë. Që ai nuk hedh

ndonjë fjalë e të mos jetë pranë tij përcjellësi i gatshëm." (Kaf: 17, 18).

Të tjerë engjëj janë të ngarkuar për të pyetur të vdekurin pasi të lëshohet në varr, me ç'rast i vijnë engjëjt dhe e pyesin atë: Kush është Zoti yt? Cili është profeti yt? Cila është feja jote? (Muslimani përgjigjet në të gjitha këto pyetje ndërsa mohuesi nuk mund të përgjigjet asesi):

يُنذِرُ آلَ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِأَقْوَالِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَفِي الآخِرَةِ وَيُهِدِي آلَ الطَّالِبِينَ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ﴿٢٧﴾

[ابراهيم: ٢٧]

"Allahu forcon ata që besuan me fjalën e fortë (të mirë), në jetën e kësaj bote dhe në botën tjetër, ndërsa mohuesit (mizorët) Allahu i bën të humbur. Allahu bën ç'të dojë." (Ibrahim: 27).

Engjëj të tjerë janë të ngarkuar me ata që hyjnë në xhennet-në parajsë:

وَالْمَلَائِكَةُ يَدْخُلُونَ عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ ﴿٢٤﴾ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ
فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ ﴿٢٥﴾

[الرعد: ٢٤-٢٣]

"Ata (që hzjnë në Xhenet) do t'i vizitojnë engjëjt derisa hyjnë në secilën derë. (U thonë) Selamun alejkum, me durimin tuaj gjetët shpëtimin, sa përfundim i lavdishëm që është ky vend!" (Ra'd: 23, 24).

Engjëj ka shumë, numërin e tyre nuk e di askush përpos Zotit xh.sh.. Ata që përmendëm këtu, janë vetëm disa nga ata. Engjëj ka në Tøkë e në qiej. Pejgamberi a.s. na ka treguar se në çdo pëllëmbë në qiej ka engjëj, të cilët e adhurojn Allahun xh.sh..

BESIMI NË LIBRAT E SHENJTË

Besojmë se Allahu xh.sh. u ka zbritur profetëve të Tij librat e shenjtë në mënyrë që ata të shërbenin si ligje udhëzuese për njerzimin. Zoti xh.sh. i ka zbritur secilit profet librin e shenjtë. Këtë e vërteton fjala e Allahut që thotë:

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْوِزَانَ
لِيُقِيمُوا النَّاسَ بِالْقِسْطِ

[الحديد: ٢٥]

[
"Ne i dërguam profetët (të dërguarit)
tanë me dokumente të qarta dhe Ne zbritëm me ta
librin dhe drejtësinë, me qëllim që njerëzit t'i
përmbahen drejtësisë" (Hadid: 25).

Mirëpo nuk i dimë të gjithë librat e shenjtë, sepse nuk kemi lajme për të gjithë; ne dimë për ata libra që i ka përmendur Kurani, të cilët janë:

1 TEVRATI, të cilin Allahu xh.sh. ia zbriti profetit të Tij, Musait a.s., që ishte dërguar

tek hebrejntë-çifutët. Për këtë libër thotë Allahu xh.sh. dhe e përshkruan atë:

إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ يَحْكُمُ بِهَا الْيَهُودَ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمْ
الْكِتَابَ هَٰؤُلَاءِ وَالرَّبُّ بِئِنَّهُمْ وَالْآخِزَارُ بِمَا اسْتَحْضِرُوا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ
وَكَانُوا عَلَيْهِ فَهْتَاءً

[المائدة :

[44

"Ne e zbritëm Tevratin, në të cilin është udhëzimi i drejtë dhe drita. Sipas tij gjykuan ndaj atyre që ishin jehudi, pejgamerët që ishin të bindur, gjykuan edhe dijetarët e devotshëm e paria fetare, ngase ishin të obliguar ta ruanin librin e Allauhut dhe ishin mbrojtës të tij." (Maide: 44).

2- INXHILI (Ungjilli), të cilin Allahu xh.sh. ia zbriti profetit të Tij, Isait a.s. Ingjili ka qenë vërtetues dhe plotësues i Tevratit:

وَأَتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ

مِنَ التَّوْرَةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿١١﴾

[المائدة :

[46

"Atij (Isait) i dhamë Inxhilin, që është udhëzim i drejtë dhe dritë, që është vërtetues i Tevratit që kishin pranë, që ishte udhëzues e këshillues për të devotshmit." (Maide: 46).

3- ZEBURI, të cilin Allahu xh.sh. ia zbriti Davudit a.s.

4 FLETUSHKAT e Ibrahimit dhe t;
Musait a.s.

5 KURANI i lartmadhëruar, të cilin Zoti
xh.sh. ia zbriti Muhamedit a.s., profetit të fundit:

هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ

[البقرة: ١٨٥]

*"Është udhërrëfyes për njerëzit dhe
sqarues i rrugës së drejt dhe dallues (i së
vërtetës nga gënjeshttra)."* (Beakare: 185).

Kurani është garantues i librave të përparshëm:

مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ

[المائدة: ٤٨]

[
*"(Kurani) është vërtetues i librave të
përparshëm dhe garantues i tyre."* (Maide: 48).

Me zbritjen e Kuranit të gjithë librat e
tjerë dalin nga përdorimi dhe njerëzimi detyrohet
që për ligj të të marrë Kurantin dhe të lërë të gjithë
librat e tjerë të shenjtë, sepse Kurani i përfshin të
gjithë ata duke përmbajtur njëkohësisht edhe
shumë gjëra të reja, që nuk ndodheshin në librat e
mëparshëm. Librat e përparshëm kanë qenë të
përkohshëm me zbritjen e një libri tjetër të
shenjtë, biente vlera e librit të përparshëm. P.sh.
Tevrati ka qenë ligj për hebrenjtë përderisa ka
zbritur Inxhili, po me zbritjen e Inxhilit, kishte
rënë vlera e Tevratit dhe detyrim për njerëzit ishte

që të pranonin Inxhilin. E me zbritjen e Kuranit, detyrim për mbarë njerëzimin qe bërë që t'i përgjigjeshin atij, ta zbatonin atë e të linin librat e përparshëm.

Kurani si libër i shenjtë i zbritur i fundit nga ana e Allahut, është ligj për të gjithë njerëzit e për të gjitha kohët derisa të ekzistojë kjo botë. Pikërisht prandaj, Allahu ka garantuar se do ta ruajë atë nga çfarëdo ndryshimi:

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿٩﴾

[الحجر : ٩]

"Me të vërtetë Ne ta kemi zbritur (ty, o Muhamed) Kuranin, dhe me të vërtetë Ne do ta ruajmë atë". (Haxhër: 9).

Pra, Kurani është ashtu siç ka zbritur në origjinal, i pandryshuar fare, ndërsa librat e shenjtë të mëparshëm kanë pësuar ndryshime në esencë, në to është futur dora e njeriut duke hequr e shtuar gjëra sipas dëshirës. Këtë e thekson Kurani në shumë vende dhe në të njëjtën kohë i qorton ata që kanë bërë ndryshime në librat e Zotit pa pasur fare të drejtë. Të përmendim disa nga ato ajete sa për ilustrim, ku vërtetohen këto që thamë:

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُمُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ
عِنْدِ اللَّهِ لَيْسَتْزُوا بِهِ ثُمَّ قَلِيلًا فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ

وَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا يَكْتُمُونَ ﴿٧٦﴾

[البقرة:

[٧٩

“Është shkatërrim për ata që me duart e veta e shkruajnë librin, e pastaj thonë: “Ky është nga All-llahu!, e për të arritur me te një fitim të paktë, pra është shkatërrim i madh për ta çka shkruan duart e tyre dhe është shkatërrim i madh për ta ajo çka fitojnë”. (Bekare: 79).

مِنَ الَّذِينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِ

[النساء: ٤٦]

“ Pati prej hebrenjve (të tillë) që u ndryshonin vendin fjalëve (të Zotit); ” (Nisa:46)

قُلْ مَنْ أَنْزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاءَ بِهِ مُوسَى نُورًا

وَهُدًى لِلنَّاسِ تَجْعَلُونَهُ قَرَاطِيسَ تُبْدُونَهَا وَتُخْفُونَ كَثِيرًا

[الانعام:

[٩١

“Thuaj (ti o Muhamed): kush e ubriti librin me të cilin erdhi Musai e që ishte dritë e udhërrëfyes për njerëzit, të cilin ju e bëni të shpërndarë nëpër letra duke prezantuar diçka, por duke fshehur shumicën.” (En’am: 91)

وَإِنْ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلُونِ السِّتَّةُمْ بِالْكِتَابِ لِتَحْسَبُوهُ مِنَ الْكِتَابِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكُذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٨﴾ مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُؤْتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي مِنْ دُونِ اللَّهِ

[آل عمران: ٧٨ -

[٧٩

"Në të vertetë, një grup prej tyre janë ata që pëhtjellojnë gjuhët e tyre kur lexojnë librin (për të deformuar kuptimin) ashtuqë ju të mendoni se ajo (shprehje) është nga libri, po ajo nuk është nga (i vertetë), adje thonë: Kjo është nga All-llahu!" "Po ajo nuk është nga All-llahu. Ata duke ditur thonë gënjeshtër për All-llahun. S'është e drejtë as nuk i takoi asnjë njeriu që t'i ketë dhënë All-llahu librin, urtësinë dhe pejgamberllëkun, e pastaj ai t'u thotë njerëzve: "Bëhuni rob të mij (adhuromëni mua) e jo të All-llahut!" " (Ali Imran: 78, 79).

يَتَأْهَلُ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ ﴿٧٩﴾ يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ، وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٨٠﴾

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ قُلْ
 فَمَنْ يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَأُمُّهُ
 وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
 يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾

[المائدة: ١٥-١٧]

[
 “ O ithtarë të librit, juve ju erdhi i
 dërguari Jonë që ju sqaron shumë nga ajo që
 fshihnit prej librit, e për shumë nuk jep sqarime.
 Juve ju erdhi erdhi nga All-llahu dritë, dhe libër i
 qartë. “

“All-llahu e vë me atë (me Kur'anin) në
 rrugët e shpëtimit atë që ndjek kënaqësinë e tij
 dhe me ndihmën e Tij i nxjerr ata prej errësirave
 në dhe i udhëzon në një rrugë që është e drejtë. “

“E mohuan (e bënë kufr) të vërtetën ata që
 thanë se: “Zot është ai, Mesihu bir i Merjemes”
 Thuaju: “ Nëse dëshiron All-llahu ta shkatërrojë
 Mesihun, birin e Merjemes, nënën e tij dhe gjithë
 ç'ka në tokë, kush mund ta pengojë atë? “ Vetëm
 Atij i takon pushteti i qiejve, i tokës dhe ç'ka mes
 tyre. Ai krijon çdo gjë që dëshiron. All-llahu
 është i gjithfuqishëm për çdo gjë.” (Maide: 15-
 17).

BESIMI NË PROFETËT

• Besojmë se Allahu xh.sh. i ka dërguar njerëzimit profet (Pejgamberë).

رُؤْسُلًا مُّبْتَلِينَ وَمُنذِرِينَ لِقَلَّ يُكُونُ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بِعَدُوِّ

الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٦٥﴾

[النساء ١٦٥]

“ Të dërguar, që ishin lajmëtarë përgëzues e kërcënues, në mënyrë që njerëzit pas dërgimit të profetëve të mos kenë fakte (arsyetim) para Allahut. ” (Nisa: 165)

• Besojmë se profeti i parë është Nuhu a.s. dhe i fundit Muhamedi a.s. Për këtë Allahu thotë në Kuran:

﴿ إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ

[النساء: ١٦٣]

[
“ Ne të shfrymëzuar ty (o Muhamed) me shpallje sikur e patëm frymëzuar Nuhun dhe pejgamberet pas tij. ” (Nisa: 163)

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رُّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ

[الاحزاب: ٤٠]

[

“ *Muhamedi nuk ka qenë babai i asnjërit prej burrave tuaj, por ai ishte i dërguar i Allahut dhe vulë e të gjithë peygamberëve.* ” (Ahzab:40)

E më i lavdishmi profet është Muhamedi, pastaj Ibrahim, Musai, Nuhu dhe Isai a.s., këta janë të veçuar në ajetin kuranor:

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ
وَعِيسَىٰ ابْنِ مَرْيَمَ ۗ وَأَخَذْنَا مِنْهُم مِّيثَاقًا غَلِيظًا ﴿٧﴾

[الأَحْزَابُ: ٧]

“ (*Kujtohu*) *kurne e morëm (me betim) prej peygamberëve premtimin e tyre, edhe prej teje, prej Nuhut, Ibrahimit, Musait, Isait birit të Merjemes, pra morëm prej tyre besë të fortë.* ” (Ahzab: 7)

• Besojmë dhe jemi të bindur se sheriat-ligji me të cilin ka ardhur Muhamedi a.s., i përfshin ligjet e peygamberëve të cekur më lart :

﴿ شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰ أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ ۗ اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ ﴿١٣﴾

[الشُّورَى: ١٣]

“ *Ai u përcaktoi juve për fe atë që i pat përcaktuar Nuhut dhe atë që Ne të shpallëm ty dhe atë me se patëm porositur Ibrahimin, Musain*

dhe Isain. (i porositëm): *Ta praktikoni fenë e drejtë e të mos përçaheni në të.*” (Shura: 13)

• Besojmë se të gjithë profetë-pejgamberët janë njerëz, krijesa, dhe se nuk kanë asnjë cilësi të Zotit xh.sh. Kështu i përshkruan Zoti në Kuran fjalët e Nuhut, që ia thotë popullit të vet:

قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ
إِنِّي مَلَكٌ

[الأنعام: ٥٠]

“ *Unë nuk ju them juve se tek unë janë depot e Allahut, as nuk ju them se unë e di të fshehtën, as nuk ju them se unë jam engjell.*” (En’am: 50)

E Zoti gjithashtu e porositi Muhamedin-që është profeti i fundit-që ti thotë popullit të vet:

قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ

“ *Nuk ju them juve se tek unë janë depot e Allahut, as nuk ju them juve se unë jam engjell.*” (En’am: 50)

E porosit të thotë edhe këto:

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ

[الأعراف: ١٨٨]

“ *Unë nuk kam në dorë për veten time as ndonjë dëm, pos çka do Allahu*” (Araf: 188).

Dhe më pastaj:

﴿ قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ﴾ (٢١) قُلْ إِنِّي لَنْ يُجِيرَنِي
 مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحِدًا ﴾ (٢٢) [الجن : ٢١ - ٢٢]

“ Unë nuk kam në dorë mundësinë që t’jua largoj dëmin as t’ju sjell dobi. Thuaj është e vërtetë se mua nuk më mbron askush prej (denimit të) Allahut, dhe përveç Tij unë nuk gjej mbështetje tjetër.” (Xhin: 21-22)

• Besojmë se profetët janë robër të Zotit si të gjithë njerëzit, vetëm se Zoti i ka nderuar me frymëzim. Zoti xh.sh. i përshkruan ata në Kuran si robërit e Vet, të cilët e adhurojnë Allahun xh.sh. në formën dhe në shkallën më të lartë të adhurimit. Thotë Allahu xh.sh. për profetin e parë Nuhun:

ذُرِّيَّةَ مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا ﴿٢٠﴾

[الاسراء : ٢٠]

“ Pasardhës të atyre që i bartën (i shpëtuan) së bashku me Nuhun (bëhuni mirënjohjes). Vërtet ai ishte rob shumë falenderues.

E për të fundit, Muhamedin a.s. thotë:

تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا

[الفرقان : ١]

“ Ai që i shpalli Furkanin (Kuranin, dallues të së vërtetës nga e pavërteta) robit të tij

(Muhamedit) që të bëhet pejgamber i botës (këshillues), është i madhëruar. ” (Furkan:1)

Për profetët tjerë thotë:

وَأَذْكُرُ عَبْدَنَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ أُولَى الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ ﴿٤٥﴾

[ص: ٤٥]

“ Rikujto robërit tanë Ibrahimin, Isakun, Jakubin, që ishin të fortë ne zbatimin e detyrave dhe largëpamës në fe. ” (Sad: 45).

أَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَأَذْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُدَ ذَا الْأَيْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿١٧﴾

[ص: ١٧]

“ Dhe kujto robin tonë të fuqishëm (në fe e trup) Davudin, ai vërtet gjithnjë i drejtohej Allahut. ” (Sad: 17)

E thotë për Isain:

إِنَّهُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٥٩﴾

[الزخرف: ٥٩]

“ Ai (Isai) ka qenë vetëm një rob, të cilin e bëmë pejgamber dhe e bëmë shembull të jashtëzakonshëm si përvojë për beni israilët. (bijtë e Izraelit). ” (Zuhruf: 59)

• Besojmë se Allahu xh.sh. (shpalljen) e fundit ia ka zbritur Muhamedit a.s. dhe e ka bërë atë profet për mbarë njerëzimin. Këtë e kuptojmë nga fjala e Allahut xh.sh.:

قُلْ يَتَّخِذُهَا النَّاسُ إِيَّايَ رَسُولَ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ
الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٨﴾

[الأعراف: ١٥٨]

" *Thuaj (Muhamed): " O ju njerëz! Unë jam i dërguari i Allahut për të gjithë ju, Allahut, që vetëm i Tij është sundimi i qiejve e i Tokës, s'ka të adhuruar tjetër pos Tij. Ai jep jetë dhe Ai jep vdekje, pra besoni Allahun dhe të dërguarin e Tij, peygamberin e pa shkolluar, që beson Allahun dhe shpalljet e Tij, ndiqni rrugën e tij që të gjeni të vërtetën. " (A'raf: 158)*

• Besojmë se sheriati - ligji i Muhamedit a.s. është feja islame , të cilën Zoti xh.sh. deshi dhe e bëri fe për robërit e Tij dhe nuk pranon prej askujt fe tjetër pos islamit.

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ

[ال عمران: ١٩]

" *Feja e vetme e pranuar tek Allahu është Islami. " (Ali Imran: 19)*

الْيَوْمَ

أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا

[المائدة: ٣]

“ Sot përsosa për ju fenë tuaj, plotësova ndaj jush dhuntinë Time, zgjedha për ju Islamin fe.” (Maide: 3)

وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ

الْخٰسِرِيْنَ ﴿٨٥﴾

[آل عمران: ٨٥]

“ E kush kërkon fe tjetër përveç fesë islame, atij kurrsesi nuk i pranohet dhe ai në botën tjetër është nga shkatruarit.” (Ali Imran:85).

Mbas këtyre argumenteve të Kuranit mund të përfundojmë lirisht se, ai që mendon se ndonjë fe tjetër pos islamit është e pranuar tek Allahu si feja krishtere ose hebraike e ndonjë tjetër, ai është pabesimtar-qafir dhe besimin e ka të kotë.

Gjithashtu mund të përfundojmë që, ai që mohon fenë e profetit tonë, Muhamedit-Islamin, ka mohuar të gjithë profetët, bile edhe profetin që e beson, sepse të gjithë profetët frymëzimin e kanë prej një burimi dhe ata janë vëllezër që të gjithë, prandaj ai që mohon një, i ka mohuar të gjithë. Këtë e vërteton Kurani kur flet për Nuhun dhe popullin e tij. Aty tregohet se populli e tij përderisa e kanë gënjyer Nuhun dhe nuk e ka besuar atë për profet, atëherë, i numrohet sikur t'i ketë gënjyer e t'i ketë mohuar të gjithë profetët. I thotë Zoti xh.sh.:

كذبت قوم نوح المرسلين ﴿١٠٥﴾

[الشعراء: ١٠٥]

“ Populli i Nuhut gënjen të dërguarit ” (Shuaraë: 105)

Në një tjetër thotë:

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿١٠٦﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ﴿١٠٧﴾

[النساء: ١٥٠-١٥١]

“ Ska dyshim se ata që nuk besojnë Allahun dhe të dërguarin e Tij, dëshirojnë të bëjnë dallim në mes Allahut dhe të dërguarve të Tij, e thonë:

“ Ne i besojmë disa e nuk i besojmë disa të tjerë” e mes këtij duan të marrin një rrugë. Të tillët janë pabesimtar të vërtetë, e Ne për pabesimtarët kemi përgatitur dënimin nënçmues.

• Besojmë se profeti Muhamedi a.s. është i fundit dhe se nuk do të ketë profet pas tij dhe ai që thotë se jamë profet, ai është pabesimtarë-qafir, sepse profeti ynë Muhamedi a.s. ka thënë se është profeti i fundit.

- Besojmë se Muhamedi a.s. ka lënë pas vetes katër kalife,⁶ të cilët e kanë zëvendësuar atë pas vdekjes dhe se ata e kanë zbatuar Islamin në pushtet ashtu si peygamberi a.s.

I pari i këtyre kalifëve, njëherësh më i vlefshmi dhe më i miri kalif ka qenë Ebu Bekri, pastaj vijnë Omeri, Othmani dhe në fund Aliu. Ata sipas radhitjes së tyre në pushtet, janë radhitur edhe sa i përket vlerës së mirësisë, edhe pse s'ka dyshim se që të katër janë të mirë, bile janë njerëz më të mirë në botë pas peygamberit a.s., mirëpo ata pak a shumë dallohen në mes tyre, radiallahu anhum.⁷

- Besojmë se të gjithë shokët e peygamberit a.s. janë me shkallë dhe kanë vlerë të çmueshme, por vijnë pas atyre të katërve që i përmendëm më lartë.

- Besojmë se ky popull⁸ është populli më i mirë dhe më i dobishëm, edhe më i ndershmitëk Zoti xh.sh., këtë e vërteton fjala e Allahut:

---

⁶Kalif është i pari i muslimanëve, që udhëheq popullin në aspektin fetar dhe politik. Të njëjtin rol e luan pothuaj edhe Sulltani.

⁷Kjo shprehje përdoret në shenjë nderimi për shokët e peygamberit a.s. Në gjuhën shqipe do të thotë: knaqësia e Zotit qoftë mbi të ose mbi ta.

⁸Me fjalën popull quajmë të gjithë-njerëzit pjesëtarë të fesë Islame, pa dallim kombi, gjuhe, ngjyre etj.

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ
عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ

[آل عمران: ١١٠]

“ *Ju jeni populli më i dobishëm, i ardhur për të mirën e njerëyve, të urdhëroni për të mirë, të ndaloni nga veprat e këqija dhe të besoni Allahun* ” (Ali Imran: 1:10)

• Besojmë se më të mirët e këtij populli janë sahabët, shokët e profetit a.s., pastaj vijnë shokët e shokëve të tij, d.m.th. brezi i dytë pas profetit, e pastaj vijnë brezi i tretë, e kështu me rradhë.

Edhe sot e kësaj dite, po edhe më vonë do të ketë njerëz që ndjekin rrugën e të parëve tanë, të profetit a.s. e të shokëve të tij.

Mendojmë se gabimet që kanë bërë shokët e peygamberit a.s., janë gabime të vogla dhe se ato gabime nuk i kanë bërë me qëllim, por duke e kërkuar të vërtetën. E ne si musliman duhet të heshtim, të mos meremi me ato gabime, por t’ua përmendim të mirat që i kanë pasur, sepse ata i ka lavdëruar Allahu xh.sh. në Kuran (si shembull për ne):

لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ مَنْ أَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ وَقَتْلَ أَوْلِيَّتِكَ أَعْظَمَ دَرَجَةً
مِنَ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْ بَعْدُ وَقَتَلُوا وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَى

[الحديد: ١٠]

“ *Nuk janë të barabartë prej jush ata që dhanë nga pasuria e tyre dhe luftuan para*

çlirimit, sepse të tillët kanë vlerë më të madhe nga ata që dhanë dhe luftuan pas, por të gjithëve Allahu u premtoi të mirat.” (Hadid:10)

وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا
بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ

رَحِيمٌ ﴿١٠﴾

[الحشر: ١٠]

“ Edhe ata që kanë ardhur pas tyre e thonë: “Zoti ynë, falna ne dhe vëllezërit tanë, që u pajisen me besimin para nesh dhe mos lejo në zemrat tona farë urrejtjeje ndaj atyre që besuan; Zoti ynë Ti je i butë, Mëshirues”. ” (Hashr: 10)

BESIMI NË DITËN E GJYKIMIT

Besojmë në Ditën e Gjykimit, atë ditë kur do të ngjallen të gjithë njerëzit për të dhënë llogari para Allahut për veprat që kanë bërë në këtë botë e pastaj disa do të shkojnë në Xhenet e disa në Xhehenem.

Pra, Allahu xh.sh. pasi të shkatërohet kjo botë, i ngjallë njerëzit prapë, pasi të ketë dhënë Israfili shenjë me sur për ringjallje.

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا
 مَنْ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ ﴿٦٧﴾

[الزمر: ٦٨]

“ Dhe i fryhet suri (borisë) dhe bien vdekur ç'ka ka në qiej dhe çka ka në Tokë, përveç atyre që do Allahu (të mos vdesin), pastaj i fryhet atij herën tjetër, kur atë që të gjithë të ngritur e presin (urdhërin e Zotit).” (Zumer:68)

Pastaj do të ngrihen njerëzit prej varreve për të dalë para Zotit xh.sh., të zhveshur, të zbathur, të pa bërë synet, ashtu siç kanë lindur:

يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِ لِلْكَتُبِ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ
 وَعَدَا عَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ ﴿٦٨﴾

[الأنبياء: ١٠٤]

“ Ashtu sikundër e kemi filluar krijimin (tuaj), e rikthejmë. Ky është obligimi ynë, e ne e bëjmë këtë.” (Enbija: 104)

Dhe pasi të ringjallen njerëzit, atyre u shpërndahen fletushka (apo libra), ku janë të shënuara të gjitha veprat e njeriut. Këto fletushka dikujt i jipen nga ana e djathtë, e dikujt nga ana e majtë e pastaj:

﴿ فَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ ﴿٧﴾ فَسَوْفَ يُحَاسِبُ حِسَابًا يَسِيرًا
 ﴿٨﴾ وَيُنْقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مُسْرُورًا ﴿٩﴾ وَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ وِرَاءَ
 ظَهْرِهِ ﴿١٠﴾ فَسَوْفَ يَدْعُو ثُبُورًا ﴿١١﴾ وَيَصْلَىٰ سَعِيرًا ﴿١٢﴾ ﴾

[الانشقاق: ٧-١٢]

“ E për sa i përket atij që i jepet libri i vet nga e djathta, ai do të llogaritet me një llogari të lehtë. Do të kthehet te familja e vet i gëzuar, kurse për sa i përket atij që i jepet libri vet pas shpinës (nga e majta) ai do t'i ndjellë vetës shkatërrim dhe do të hyjë në zjarr të ndezur.” (Inshikak:7-12).

وَكُلُّ إِنْسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَبْعًا فِي عُنُقِهِ ۖ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنشُورًا ﴿٧﴾ أَقْرَأْ كِتَابَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا

[الاسراء: ١٣-١٤]

“ Secilit njeri i kemi ngjeshur në qafë fletushkën (shënimin për veprimin e tij) e në Ditën e Gjykimit Ne do t'ia prezentojmë atij librin e hapur. Lexo librin tënd, mjafton të jesh sot vet llogaritës i vetvetës.” (Isra: 12-14)

• Besojmë për peshojat të cilat do të vlerësojnë veprat e njeriut, sa ka bërë mirë e sa keq. Zoti xh.sh. askujt nuk i bënë të pa drejtë, çkado që të ketë bërë, do ta gjejë:

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ﴿٧﴾ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

[الزلزلة: ٧-٨]

“ E kush punoi ndonjë të mirë që peshon sa një grimë, atë do ta gjejë. E kush punoi ndonjë të keqe, që peshon sa një grimë, atë do ta gjejë.” (Zelzele: 7-8)

فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٣﴾ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فِي سِجْنِهِمْ خَالِدُونَ ﴿١٠٤﴾ تَلْفَحُ وُجُوهُهُمُ النَّارَ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ

[المؤمنون: ١٠٢-١٠٤]

“ E kujt i peshojnë më rëndë peshojat (veprat e mira), ata janë të shpëtuarit.

Ndërsa atyre që u peshojnë lehtë peshojat (veprat e mira), ata janë që humbën vetveten dhe janë në xhehenem përgjithmonë.

Zjarri do t'ua djegë atyre fytyrat dhe do të duken shumë të shëmtuar brenda tij.” (Mu'minin: 102-104)

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١١٠﴾

[الأنعام: ١١٠]

“ Kush vjen me një (punë) të mirë, ai (në Ditën e Gjykimit) shpërblehet dhjetëfish, e kush vjen me (vepër) të keqe, ai ndëshkohet vetëm për të. Atyre nuk u bëhet e padrejtë.” (En Amë:160)

Kur të ringjallen njerëzit në Ditën e Gjykimit, të zhveshur e të zbathur, që të gjithë do të gjenden në një shesh, dielli do t'u afrohet mbi kokat e tyre, do të ndiejnë vapën sipas veprave që i ka bërë. Aq i madhë do të jetë mundimi për njerëzit sa që nuk do të mundë ta durojnë dhe vet do të duan që sa më parë t'u bëhet llogaria, pavarësisht se ku do të shkojnë, në Xhenet apo

në Xhehenem. Do të mendojnë se as Xhehenemi nuk është më i mundimshëm e më i vështirë, mendojnë se atje do të qëndrojnë disa vjet e pastaj do të shkojnë te Ademi a.s. e do t'i thonë atij:

“Ti je babai ynë, kërko prej Zotit që të na bëjë llogarinë se nuk mundë të qëndrojmë me këtu të këtillë.” Ademi iu përgjigjet: Nuk guxoj të kërkoj një gjë të tillë nga Allahu, sepse Ai sot është shumë i hidhëruar, dhe nuk kamë guxim të kërkoj një ndërmjetësim të tillë, por shkoni te Nuhu, se ndoshta ai ju ndërmjetëson te Allahu xh.sh..

“Atëherë njerëzit shkojnë te Nuhu a.s., kërkojnë prej tij ndërmjetësim te Zoti xh.sh. siç kërkuan tek Ademi. Mirëpo Edhe Nuhu a.s. iu përgjigjet njësoj dhe i drejton te Ibrahim i a.s., e Ibrahim i a.s. i drejton te Musai a.s., kurse ky i drejton tek Isai a.s., e Isai i drejton te Muhamedi a.s.. Pra që të gjithë e heqin barën nga vetja, po peygamberi ynë Muhamedi a.s. pranon që të ndërmjetësoj tek Allahu xh.sh., në mënyrë që të filloj gjykimi i ndërmjetësimit të tij dhe jep lejen për fillimin e gjykimit.”

Gjithashtu peygamberi ynë a.s. ndërmjetëson për ata muslimanë që kanë hyrë në xhehenem, që t'i nxjerë Yoti xh.sh. prej zjarrit. E Zoti xh.sh. do të nxjerë shumë njerëz prej xhehenemit nga mëshira e Tij.

• Besojmë se ekziston një pus i madh, i profetit tonë a.s., ujët e të cilët është më i bardhë

se qumështi, më i ëmbël se mjalti. Ai pus, burim është i gjatë një muaj ecje dhe po aq i jgërë. Kush pi prej tij një herë, ate nuk do ta marrë etja kurrë më.

• Besojmë se mbi xhehenem gjendet ura e Siratit. Ata që janë për xhehenem, nuk mundë ta kalojnë atë urë kursesi, por tërhiqen drejtë zjarrit, ndërsa muslimanët do ta kalojnë atë, por në mënyra të ndryshme, sipas veprave që i ka bërë.

Dikush prej tyre do ta kaloj si vetëtima, të tjerë me shpejtësin e erës, ndonjë tjetër si zogu e kështu me rradhë derisa të vijë dikush që ta kaloj duke u hequr rrëshqanas. Gjatë asaj kohe pejgamberi a.s. qëndron përmbi urë dhe e lutë Zotin xh.sh. pa ndërprerë që t'ia shpëtoj popullin- (ymetin).

Pra, ne si musliman, besojmë në të gjitha këto gjëra që u përmendën, i besojmë çdo lajmi që na ka

MUNGOJNË DY FAQE

?????

E për sa u përket banorëve të xhenetit, ne jemi të lejuar që të dëshmojmë për ata që i ka përmendur Kurani ose Syneti⁹, pavarësisht nëse i ka përmendur me emëra ose me cilësi.

---

⁹Fjala e Pejgamberit.

Nga ata të cilëve u është garantuar Xheneti me emër janë: Ebu Bekri, Omeri, Othmani, Aliu e disa të tjerë.

Ndërkaq, me cilësi, ne dëshmojmë se çdo besimtar do të shkoj në Xhenet, por pa u veqar me emër.

Edhe sa i përket Xhehenemit, mund të pohojmë se ata që i ka përmendur Kurani ose Syneti do të jenë në Xhehenem, si: Firauni, Ebi Luhebi, Amr Bin Luhaj etj.

Por dëshmojmë po ashtu se çdo pabesimtar e politeist do të hyjë në Xhehenem.

Besojmë që secili do të provohet në varr atë natë që do të vdesë, secilit, nga ana e engjëjve, do t'i bëhen këto tri pyetje:

- 1- Kush është Zoti yt?
- 2- Cila është feja jote?
- 3- Cili është pejgamberi yt?

Muslimanit do t'i mundësoj Allahu që të përgjigjet:

يُنَبِّئُكَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَفِي الْآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ﴿٢٧﴾

[ابراهيم: ٢٧]

"Allahu i forcon ata që besuan në fjalën e fortë (të mirë), në jetën e kësaj bote, edhe në botën tjetër." (Ibrahim: 27)

I forcon me fjalë të fortë, d.m.th. ua mundëson t'u përgjigjen atyre pyetjeve, pra besimtari përgjigjet:

- 1- “Zoti im është Allahu”
- 2- “Feja ime është Islami”
- 3- “Pejgamberi im është Muhamedi”

Pabesimtari nuk mund të përgjet por do të thotë: “Nuk e di, i kamë dëgjuar njerëzit duke thënë diçka, e kamë thënë edhe unë”.

Pastaj, pas këtyre përgjigjeve varri i muslimanit do të jetë si një kopshtë i Xhenetit, ku do të ketë shumë kënaqësi.

الَّذِينَ تَتَّقُونَهُمْ أَلَمْ تَكُنْ عَلَيْهِمْ قَائِلِينَ تَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ أَدْخَلُوا الْجَنَّةَ
بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٢﴾

[النحل: ٣٢]

“ Të cilëve, duke qenë të pastër, engjëjt ua marrin shpirtin, duke u thënë “Selamu alejkum “ - gjetët shpëtimin, hyni në Xhenet, për hir të asaj që vepruat” . “ (Nahl: 32)

Ndërsa varri i pabesimtarit e i mizorit do të jetë një gropë prej gropave të Xhehenemit, në të do të ketë dënim të dhembshëm:

وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ فِي
غَمْرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُوا أَيْدِيهِمْ أَخْرِجُوا أَنفُسَكُمُ الْيَوْمَ
تُجْرُونَ عَذَابِ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنْتُمْ عَنْ
آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٩٣﴾

[الأنعام: ٩٣]

“ E sikur t'i shihje mizorët kur janë në agoni të vdekjes, engjëjt kanë shtrirë duart e veta

(me ndëshkim) e (u thonë): "shpëtoni, pra vetvetën (nëse mundeni)". " (En-Amë: 93)

"Tash përjetoni dënimin e turpshëm për shkak se shoshit të pavërtetën për Allahun xh.sh. dhe ndaj argumenteve të Tij, keni çenë kryeneç.

Përpos këtyre ajeteve të Kuranit që u përmendën më lartë, ka edhe hadithe të shumta që flasin për gjithë atë që cekëm deri më tani. Është e detyrueshme për çdo besimtarë që të besoj në çështjet e fshehta që kanë përmendur Kurani dhe syneti, siç janë Xheneti, Xhehenemi etj.. Poashtu nuk duhet të përsiasim rreth gjërave të asaj bote, sepse ato nuk mundë të krahasohen me gjërat e kësaj bote. Atje është një jetë tjetër, prandaj edhe ngjarjet e ndodhitë janë fare të tjera. Ne si musliman i besojmë të gjitha ato pa farë kundërshtimi.

Allahu na ndihmoftë!

BESIMI NË KADA DHE KADER (PARACAKTIMIN E ZOTIT)

Besojmë në paracaktimin e Allahut xh.sh., në kaderin e Tij, çfarëdo qoftë i mirë a i keq.

Kaderi ka katër shkallë:

Shkalla e parë: DITURIA - Besojmë se Allahu xh.sh. di çdo gjë, di ç'ka ndodhur, çdo të ndodhë edhe po të ndodhte çka s'ka ndodhur, si do të ndodhte, pra Dituria e tij është e pakufizuar. Ai e ka diturin e plotë, nuk ka nevoj për ta shtuar, por as nuk haron asgjë.

Shkalla e dytë: SHËNIMI - Besojmë se Allahu xh.sh. ka shënuar çdo gjë në LEHVI MAHFUDH, në të është rexhistruar çdo gjë që do të ndodhë deri në Ditën e Gjykimit.¹⁰

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ

إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧٠﴾

[الحج: ٧٠]

“ A nuk e ke ditur se Allahu di çka ekziston në qiell e në Tokë, e tërë ajo është e shënuar në libër; ajo për Allahun është shumë lehtë. “ (Haxh: 70)

Shkalla e tretë: DËSHIRA, PËLQIMI - Besojmë se çdo gjë që ekziston në qiej e në Tokë është me dëshirën dhe me pëlqimin e Allahut. Pa dashtur Allahu dhe pa u pajtuar Ai, s’mund të jetë as të ndodhë asgjë.

Shkalla e katërt: KRIJIMI - Besojmë se Allahu xh.sh.:

اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿٦٢﴾ لَهُ مَقَالِيدُ

السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

[الزمر: ٦٢-٦٣]

“ Është krijues i çdo sendi dhe Ai është mbikëqzrës ndaj çdo gjëje; vetëm tek Ai janë çelësat e qiejve e të Tokës, ndërsa ata që nuk i

---

¹⁰ Është tashmë një dukuri e njohur impresionimi dhe ruajtja e figurave në hapësirë.

besuan argumentet e Allahut, të tillët janë ata të dështuarit." (Zumer: 62-63)

Këto katër shkallë ose faza të kaderit përmbledhin çdo gjë që ndodhë nga ana e njeriut qofshin fjalë ato a vepra, që të gjitha janë të njohura për Allahun xh.sh., të shënuara që më parë:

لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِيمَ ﴿٢٨﴾ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ

الْعَالَمِينَ ﴿٢٩﴾

[التكوير: ٢٨-٢٩]

"Për atë nga mesi juaj, që dëshironi të gjendet në të vërtetën, po ju nuk mundeni vetëm nëse dëshiron Allahu, Zoti i botëve." (Tekvir: 28-29).

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَقْتَتَلُوا وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٢٥٣﴾

[البقرة: ٢٥٣]

"E sikur të dëshironte Allahu, ata nuk do të mbyteshin, por Allahu punon çka dëshiron." (Bekare: 203)

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا فَعَلُوهُ فَذَرَّهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ﴿١٣٧﴾

[الأنعام: ١٣٧]

"E sikur të donte Zoti yt, ata nuk do të bënin atë (armiqësi), po ti lëri ata me ato trillime." (En-Amë: 137)

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾

[الصافات: ٩٦]

“ Allahu ju krijoi ju dhe atë që punoni.”

(Safat: 96)

Mirëpo, me tërë këtë që thamë, ne besojmë dhe jemi të bindur se njeriu është i lirë në vepra, këtë e dëshmojnë shumë çështje:

Së pari: Urdhëresat dhe ndalesat që i drejton Zoti njeriut. Sikur njeriu të mos ishte i lirë, do të ishte një ngarkim i madh për të me ato gjëra që s’ka mundësi t’i mbajë, sepse si është e mundur që njeriu të mos jetë i lirë të veprojë çka të dojë dhe në të njëjtën kohë t’i drejtohen atij urdhëresa e ndalesa? Kjo është e palogjikshme dhe një gjë e këtillë nuk mund të ndodhë nga Allahu.

Së dyti: Në shumë vende në Kuran e në Hadith lavdërohet bamirësi për veprat e mira që ka bërë, dhe ofen-dohet e poshtërohet keqbërësi për veprat e këqija që ka bërë. E sikur të mos ekzistonte dëshira e njeriut për vepra dhe mundësia që ai të zgjedhë, edhe lavdërimi edhe dënimi do të ishin të padrejtë, e Allahu xh.sh. është i zhveshur nga një veprim i tillë (i padrejtë).

Së treti: “ Allahu i Lartmadhëruar ka dërguar profetë”.

رُسُلًا مُبْتَلِينَ وَمُنذِرِينَ لَعَلَّ يَكُونُ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ

الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ غَرِيظًا حَكِيمًا ﴿١٦٥﴾

[النساء: ١٦٥]

“ *Të dërguar që ishin lajmëtarë përgëzues e kërcënues, në mënyrë që njerëzit pas dërgimit të (profetëve) të mos kenë fakte (arsyetim) para Allahut*”.(Nisa:165). Dhe sikur njeriu të ishte i detyruar të veprojë, dërgimi i profetëve do të ishte ikotë, sepse qëllimi kryesor i dërgimit të tyre te njerëzit është që t’ua shpjegojnë atyre (njerëzve) të mirën të keqën dhe pastaj ata të zgjedhin cilën të duan.

Së këtërti: Çdo krijesë gëzon liri në veprimtarinë e vet të përditshme, p.sh. ulet kur të dojë, ngrihet kur të dojë, del, hyn, ha, pi, gjithçka bën sipas dëshirës së vet, dhe është i bindur plotësisht se nuk e detyron askush të bëjë diçka me dhunë , bile e dallon fort mirë lirinë nga dhuna. P.sh., sikur t’i kërcënohej dikush se ose duhet të pijë alkool ose do ta vrasë, ai do të pijë alkool, sado që e ndien se është i detyruar për atë vepër, që nuk do ta bënte po të mos ishte i detyruar. Bile edhe Sheriati e dallon veprimin'e njeriut kur është i lirë nga dhuna, dhe për një vepër që bën kur është i detyruar nga dikush, pra me dhunë, siç thamë më lart për pirjen e alkoolit me kërcënimin se do të vritet.

Për një vepër të tillë në raste të tilla, Sheriati nuk e dënon njeriun; po ta kishte bërë me

dëshirë, pa dhunë, për një vepër të tillë do të dënohej kategorikisht.

Pra, shihet qartë se nuk ka arsye për mëkatarin që të thotë se ka vepruar keq sepse Allahu i ka paracaktuar një gjë të tillë, ia ka bërë kader.

Ne do t'i thoshim atij, nga e ditka se Allahu i paskësh paracaktuar një gjë të tillë dhe pse nuk anoi nga veprat e mira e të thoshte se ia ka paracaktuar Zoti, por shkoi nga e keqja, përderisa si e mira si e keqja janë të fshehura në diturin e Zotit xh.sh. dhe askush nuk di derisa të ndodhë.

Gjithashtu, atij që mbrohet duke thënë se i është paracaktuar kështu, i themi se sikur një person të ishte nisur për në Meke dhe dikush t'i tregonte se për në Mekë ka dyrrugë, njëra e rrezikshme dhe pasigurt, e tjetra e sigurt, ai sigurisht do të shkonte rrugës së dytë, sepse nuk është normale të merrte rrugën e parë e të thoshte se Allahu ia ka paracaktuar këtë. Po të bënte një gjë të tillë, njerëzit do ta merrnin për të çmendur.

Gjithashtu, po t'i jepej rasti njeriut të zgjidhte nga dy vende pune, njëri prej të cilave është më i mirë dhe më i lehtë, sigurisht do ta zgjidhte pikërisht vendin e mirë të punës. E pra si është e mundur që për botën tjetër ta zgjedhë punën, veprën më të dobët dhe pastaj të arsyetohet se Zoti ia paskësh paracaktuar/

Gjithashtu, sikur ta kishte goditur ndonjë sëmundje, nuk do të linte mjek pa kërkuar në mënyrë që të shërohet, do t'i pëballonte dhembjet

e operacionin. E pse nuk bën një gjë të tillë për t'i shëruar sëmundjet e zemrës që është mbushur me mëkate?

Duhet ditur një gjë se sherri nuk i mvishet Zotit të madhëruar nga mëshira dhe urtësia që ka. Këtë e vërteton Profeti a.s. kur thotë në një hadith:

E keqja nuk të mvishet Ty (O ZOT).

Mirëpo, paracaktimet (kaderet) e Zotit nganjëherë përbëjnë diçka, që njeriut i duket se është keq, për shembull, dëmet që u bëhen të mbjellave si thatësia, sëmundjet e ndryshme, varfëria etj, janë të këqija në një anë, mirëpo, në anën tjetër, e mira e tyre është më e madhe, sepse ato janë ndër shkaqet që njeriu të kthehet tek Zoti e ta kujtojë se ai dëm që e ka goditur për shkak të veprave të këqija që ka bërë, dhe të largimit të tij nga rruga e Zotit.

Një shembull tjetër: prerja e dorës së vjedhësit, ndëshkimi i atij që bën prostitucion, është një dëm për fajtorët, mirëpo në të njëjtën kohë është mirë për ta, sepse me ato dënime i lajnë dënimet e përjetshme për botën tjetër. Njëkohësisht kjo është e mirë edhe për mbarë shoqërinë sepse këto dënime bëjnë që të sigurohet pasuria e njerëzve dhe morali.

**Ky besim në shtyllat e fesë, për të cilat
folëm deri më tash, ka të mira e dobi të
shumta për besimtarin**

Për shembull:

• Besimi në Zotin e Madhëruar, në emrat dhe në cilësitë e Tij, bën që besimtari ta dojë Zotin, ta madhërojë Atë dhe më pastaj t'i kryejë urdhërat e Tij, t[largohet nga gjërat që ka ndaluar Ai. Ky veprim muslimanin e bën të lumtur në këtë botë dhe në botën tjetër. Këtë e vërteton fjala e Allahut:

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْشَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾

[النحل: ٩٧]

“ *Kush bën vepër të mirë, qoftë mashkull ose femër, duke qenë besimtarë, Ne do t'i japim atij një jetë të mirë (në këtë botë), (e në botën tjetër) do t'u japim shpërblimin më të mirë për veprat etyre.* ” (Nahl: 97)

• Besimi në engjëjt, meleqtë, bën që:

- të njihet Zoti xh.sh. si superfuqi dhe krijues i njeriut dhe i çdo gjëje;

- të falenderohet Zoti xh.sh. për kujdesin e Tij ndaj njeriut, duke krijuar krijesa të posaçme që të kujdesen për të;

- t'i duam engjëjt, të cilat i bëjnë adhurim Zotit xh.sh. ashtu siç e kërkon Ai dhe në të njëjtën kohë kërkojnë prej Zotit xh.sh. falje për besimtarët.

• Besimi në librat e shenjtë bën që:

- të njihet mëshira e Zotit xh.sh. dhe përkujdesja e Tij për njerëzit duke dërguar çdo popull librin e shenjtë që të jetë edhe udhërefyes për të;

- të njihet urtësia, menquria e Zotit xh.sh., i Cili ka zbritur çdo libër me cilësitë e veqorit që i përshtaten popullit që i është zbritur, dhe ka bërë Kuranin libër të fundit e të përshtatshëm për çdo popull, për çdo kohë e për çdo vend deri në ditën e gjykimit.

Të falënderohet Zoti xh.sh. për këto të mira.

• Besimi në të dërguarit, profetët e Zotit, bën që:

- Të njihet mëshira e Zotit xh.sh. dhe kujdesi i Tij duke u dërguar profet krijesave të Tij që të jenë drejtues dhe udhëzues;

- Të falënderohet Zoti xh.sh. për këtë të mirë që na ka dhënë;

- T'i duam profetët, t'i madhërojmë e t'i lavdërojmë ashtu siç e meritojnë ata, sepse ata janë të dërguarit e Zotit, të cilët e kanë kryer misionin e tyre në mënyrën më të mirë dhe më të nderëshme;

• Besimi në Ditën e Gjykimit bën që:

- Të kujdesemi për zbatimin e urdhërave të Zotit xh.sh., duke kërkuar kënaqësin e Tij dhe të mirat e Tij në Ditën e Gjykimit. Po ashtu të heqim dorë nga ato që ka ndaluar Zoti xh.sh.;

- Të mos brengoset muslimani për gjërat dhe të mirat e kësaj bote, që i ikin duke kërkuar të mirat e përjetëshme në botën tjetër.

• Besimi në përcaktimin e Zotit xh.sh., në kader, bën që:

- Të mbështetemi plotësishtë në Zotin xh.sh. në kryerjen e çdo vepre;

- Të ruajmë qetësinë e shpirtit dhe të zemrës, çkado që të ndodhë, sepse besimtari e di që pa thënë Zotit, s'mund të bëhet asgjë; e kjo bën që besimtari të jetë durimtarë para çdo ndodhie, të jetë i lumtur në jetën e tij;

- Të mos bëhemi mendje mëdhenj, kur të na ndodhë ndonjë e mirë ose të kryejmë ndonjë vepër me sukses e të themi se këtë e kreuva me djersën e mundin tim, por të bëhemi modestë e ta dimë se ajo e mirë është bërë me dëshirën e Zotit dhe si dhunti e Tij, prandaj ajo duhet të na detyrojë ta falenderojmë Zotin.

- Të mos mërzhitemi e të mos brengosemi nëse nuk arrijmë të realizojmë ndonjë dëshirë ose ta kryejmë ndonjë punë, sepse e dimë që ajo bëhet m[dëshirën e Zotit dhe vullnetin e Tij. Këtë e dëshmon fjala e Allahut xh.sh.

مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِّن قَبْلِ أَنْ نُنزِّلَهَا إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٢٢﴾ لِكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ

[الحديد: ٢٢-٢٣]

“ Nuk ju godet ju asnjë ndodhi dhe as në Tokë (nuk ndodh asgjë) që të mos jetë e shënuar në librin e caktuar (te Zotit), para se ta largojmë Ne atë. Me të vërtetë ajo (gjë) është e lehtë për Zotin. Kështu që ju të mos bëheni monotonë (të dëshpëreheni) për atë që nuk keni mundur ta realizoni. Dhe që të mos gëzoheni për atë që ua

ka dhënë, (sepse) Allahu nuk e do mendjemadhin.” (Hadid: 22-23)

Allahu na i çelnikostë e na i bëftë të qëndrueshme zemrat tona në fenë Islame, dhe na e shtoftë besimin tonë e na mëshiroftë me mëshirën e Tij të pakufishme!...!

PËRMBAJTJA

Hyrje.....	2-4
Besimi në Allahun xh.sh.....	5-22
Besimi në Engjëjt.....	22-25
Besimi në Librat e Shenjtë.....	25-30

Besimi ne Profetët.....31-40

Besimi në Ditën e Gjykimit.....41-50

Besimi ne Kada dhe Kader
(Paracaktimin e Zotit).....50-55

Të mirat she sobite e besimit.....56-59

عَقِيدَةُ أَهْلِ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ

تأليف

الشيخ محمد بن صالح العثيمين

ترجمه

شوكت

(باللغة الألبانية)

وَكَالِبَةُ الْمُطْبُوعَاتِ وَالْبَحْثِ الْعِلْمِيِّ
وَزَارَةُ الشُّرُوفِ الْإِسْلَامِيَّةِ الْاَوْقَافِ الدَّعْوَةِ وَالْإِسْلَامِ
الْمَلِكِيَّةِ الْعُرْبِيَّةِ السُّعُودِيَّةِ